

## قرارداد آزمایشی چیست و چه شرایطی دارد؟

خیلی از کارفرماها در شروع همکاری با نیروی جدید، ابتدا دوره‌ای تحت عنوان قرارداد آزمایشی در نظر می‌گیرند تا هم عملکرد کارمند سنجیده شود و هم فرد فرصت آشنایی با محیط کاری را داشته باشد. اما این قرارداد هم مثل سایر قراردادها تابع قانون کار است و شرایط و محدودیت‌های خاص خودش را دارد.

### تعریف قرارداد آزمایشی در قانون کار

در قانون کار، اصطلاح «قرارداد آزمایشی» به صورت مستقیم ذکر نشده، اما بر اساس ماده ۱۱ قانون کار، طرفین (کارفرما و کارگر) می‌توانند با توافق، دوره‌ای را به عنوان دوره آزمایشی کار تعیین کنند.

این نوع قرارداد فقط در ابتدای شروع همکاری امکان‌پذیر است و کارفرما نمی‌تواند پس از گذشت مدتی از کار، درخواست انعقاد قرارداد آزمایشی کند. در غیر این صورت، این قرارداد فاقد اعتبار است.

### مدت قرارداد آزمایشی چقدر است؟

- برای کارگر ساده: حداکثر ۱ ماه
  - برای نیروی متخصص: حداکثر ۳ ماه
- کارفرما اجازه ندارد مدت قرارداد آزمایشی را بیش از این بازه تمدید کند. هرگونه تمدید یا تعیین مدت بیشتر از سه ماه، خلاف قانون است و از نظر اداره کار معتبر نخواهد بود.

### مزایا و حقوق در قرارداد آزمایشی

بعضی کارفرماها تصور می‌کنند در دوره آزمایشی می‌توانند حقوق یا مزایای کمتری بپردازند، اما قانون چنین اجازه‌ای نمی‌دهد.

- در قرارداد آزمایشی، رعایت حداقل حقوق و مزایای قانون کار الزامی است.
- هرگونه توافق برای دریافت حقوق یا مزایای کمتر از حداقل قانونی، باطل و بی‌اعتبار است.
- در صورت بروز اختلاف، مراجع حل اختلاف کار این توافقات را قبول نخواهند کرد.

### بیمه در قرارداد آزمایشی

حتی در مدت قرارداد آزمایشی نیز کارفرما موظف است کارگر را بیمه کند. عدم پرداخت بیمه تخلف محسوب می‌شود و در صورت شکایت کارمند، کارفرما مشمول جریمه خواهد شد.

### عیدی و سنوات در قرارداد آزمایشی

بر اساس قانون، حتی اگر قرارداد آزمایشی فقط سه ماه باشد، عیدی و سنوات متناسب با مدت کارکرد به فرد تعلق می‌گیرد. یعنی تمام حقوق قانونی کارمند در این دوره نیز باید رعایت شود.

### نکات مهم برای کارفرما و کارگر

- قرارداد آزمایشی باید به صورت کتبی تنظیم و توسط هر دو طرف امضا شود.

- در طول دوره آزمایشی، هر دو طرف (کارفرما یا کارگر) می‌توانند بدون نیاز به اخطار قبلی، قرارداد را خاتمه دهند؛ با این حال، کارگر باید دستمزد روزهای کارکرد خود را دریافت کند.
- برای اطمینان از اعتبار قرارداد و جلوگیری از اختلاف، بهتر است متن قرارداد با مشاوره‌ی وکیل یا کارشناس حقوق کار تنظیم شود.

### جمع‌بندی

قرارداد آزمایشی فرصتی است برای شناخت متقابل کارگر و کارفرما، اما نباید آن را به‌عنوان راهی برای دور زدن قانون یا فرار از پرداخت حقوق قانونی در نظر گرفت. طبق قانون کار، همه‌ی مزایا، بیمه، عیدی و سنوات باید در این دوره هم پرداخت شوند.

پیش از امضای هر نوع قرارداد کاری، حتماً با یک وکیل متخصص در حوزه کار و تأمین اجتماعی مشورت کنید تا از مشکلات احتمالی در آینده جلوگیری شود.

یک قاضی